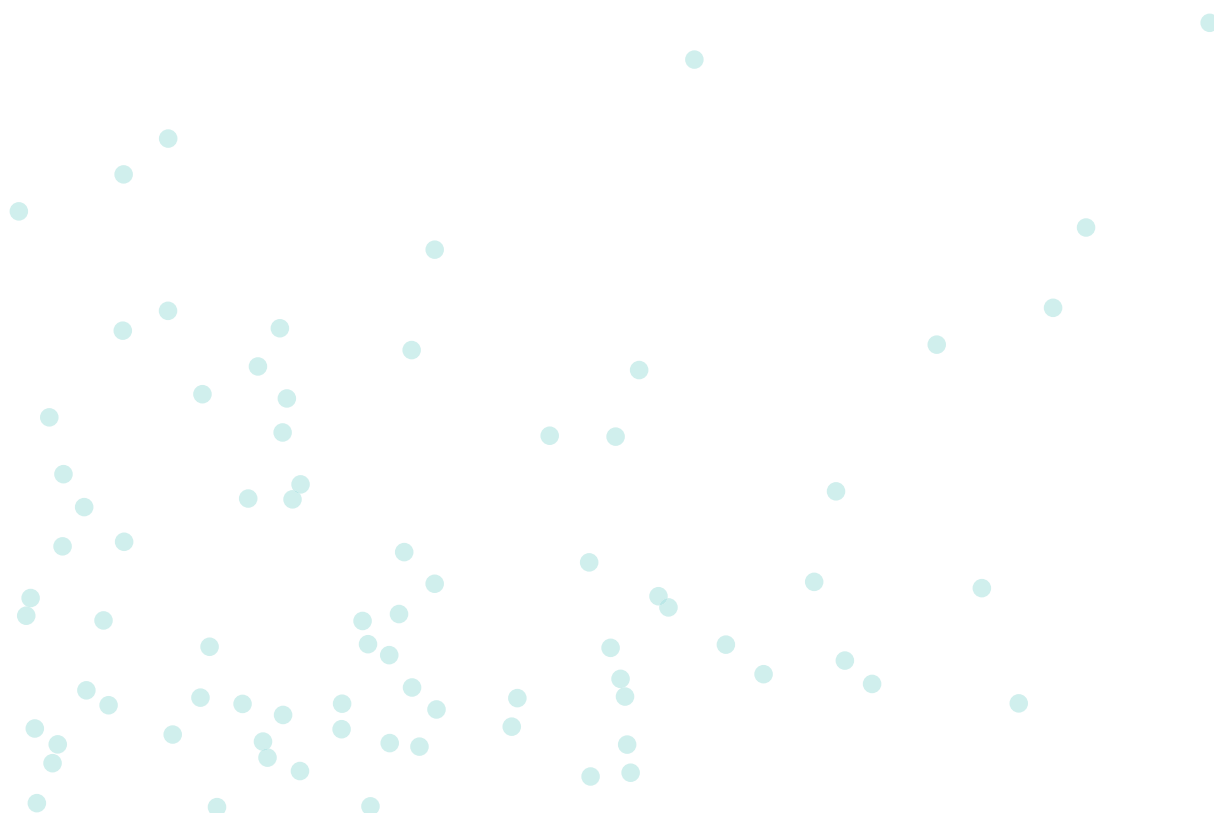

ALLMÄNNA VILLKOR

för finansiering via Vattenkraftens Miljöfond Sverige AB

Reviderade 2026-03-01

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Vattenkraftens Miljöfond är ett frivilligt samarbete mellan ett antal svenska vattenkraftsaktörer som svarar för merparten av svensk vattenkraftsproduktion. Dessa aktörer är samägare till ett bolag som är det organ som ansvarar för hantering av processen avseende tilldelning av medel enligt vad som anges nedan.

Syftet med Vattenkraftens Miljöfond är att bidra med tilldelning av finansiella medel till utövare av Vattenverksamhet för produktion av vattenkraftsel¹ i Sverige ("**Verksamhetsutövare**") som uppfyller de kriterier som anges i Villkoren. Bidrag kan sökas för sådana ersättningsgilla kostnader och Produktionsbegränsningar som framgår av dessa Villkor ("**Finansiering**") och som orsakas av miljöåtgärder som krävs för att förena produktion av vattenkraftsel med Moderna Miljövillkor. Finansiering förutsätter att åtgärderna för att förena produktion av vattenkraftsel med Moderna Miljövillkor är hänförliga till en domstolsprocess i tillämplig mark- och miljödomstol ("**Domstol**"), dvs. ska genomgå en domstolsprövning enligt vad som anges i dessa Villkor ("**Domstolsprövningen**").

Processen för (i) dialog med Vattenkraftens Miljöfond, (ii) ansökan om Finansiering och (iii) beslut om Finansiering kommer att ske enligt vad som anges i dessa Villkor samt de kompletterande riktlinjer som fastställs av Vattenkraftens Miljöfond från tid till annan. Såvitt gäller ändring av Villkoren hänvisas till vad som anges i avsnitt 5.1.

I Villkoren används ett antal definierade begrepp som har den betydelse som beskrivs löpande i Villkoren och i avsnitt 6 där alla definitioner finns samlat.

1.2 Grundläggande förutsättningar för Finansiering

Verksamhetsutövare kan tilldelas Finansiering enligt vad som beskrivs i avsnitt 3. För att kunna tilldelas Finansiering måste Verksamhetsutövaren uppfylla följande grundläggande förutsättningar:

- (a) Verksamhetsutövaren ska vid tidpunkten för anmälan till Planen (såsom definierad i (b)) bedriva Vattenverksamhet för produktion av vattenkraftsel i Sverige;
- (b) Verksamhetsutövaren ska vara anmäld till, omfattas av och följa den nationella planen för Moderna Miljövillkor ("**Planen**");
- (c) Verksamhetsutövaren ska ha gjort en föransökan till Vattenkraftens Miljöfond;

---

¹ Den nämnde definitionen av Vattenverksamhet för produktion av vattenkraftsel framgår av Villkorens avsnitt 6.

- (d) Verksamhetsutövaren ska åta sig att uppfylla de krav som anges i dessa Villkor i dess helhet, vilket Verksamhetsutövaren bekräftar genom att inge en föransökan; och
- (e) Verksamhetsutövaren ska inte vara undantagen möjlighet till Finansiering i enlighet med vad som följer av avsnitt 1.3 nedan.

Undantag från punkt 1.2 (b) ovan kan göras om Verksamhetsutövaren redan, och till följd av föreläggande eller krav från myndighet att söka tillstånd till verksamheten, har inlett en Domstolsprövning för att förena produktion av vattenkraftsel med Moderna Miljövillkor och Domstolsprövningen har anhängiggjorts hos Domstol efter den 1 december 2015 dock senast det datum då den nationella planen beslutats av regeringen för första gången.

När en föransökan enligt avsnitt 2.2.1 ges in av Verksamhetsutövaren kommer Vattenkraftens Miljöfond att utvärdera om de grundläggande förutsättningar som anges ovan är uppfyllda. Om så inte är fallet kommer ansökan inte att prövas och ingen rätt till Finansiering föreligger.

1.3 Undantag från Finansiering

1.3.1 Verksamhetsutövare

Följande Verksamhetsutövare är undantagna möjlighet till Finansiering:

- (a) Verksamhetsutövare som, enskilt eller i koncernstruktur, baserat på årlig produktionsvolym år 2013 enligt fastighetstaxeringen, utgjorde en av de tio största aktörerna inom den svenska vattenkraftsbranschen, men som valt att inte delta i samarbetet kring finansieringen av Vattenkraftens Miljöfond;
- (b) Verksamhetsutövare som är finansiär av Vattenkraftens Miljöfond och som underlåter att fullgöra sitt åtagande om att finansiera Vattenkraftens Miljöfond; och
- (c) Verksamhetsutövare som har förvärvat en Vattenverksamhet för produktion av vattenkraftsel som omfattas av en förpliktelse att finansiera Vattenkraftens Miljöfond, enligt 1.3.2, utan att fullfölja de åtaganden om finansiering som detta innebär, oavsett om förvärvet skett direkt från en finansiär eller en finansiärs konkursbo.

1.3.2 Anläggningar m.m.

Verksamhetsutövare som förvärvat en Vattenverksamhet för produktion av vattenkraftsel som år 2013 hade en total normalårsproduktion över 10 GWh och som tillhör eller, efter den 23 april 2018 tillhört, en Verksamhetsutövare som är undantagen möjlighet till Finansiering enligt punkt 1.3.1 (a) ovan, har inte möjlighet att få Finansiering för åtgärder avseende den förvärvade anläggningen.

En Verksamhetsutövarers anläggning, verksamhet eller del därav som inte är eller utgör del av en Vattenverksamhet för produktion av vattenkraftsel är undantagen från möjlighet till Finansiering.

1.3.3 Utrivning

En Verksamhetsutövare som frivilligt ansöker om utrivning genom att ge in en ansökan om utrivning enligt 11 kap. miljöbalken eller genom att framställa ett yrkande enligt den nya bestämmelsen i 24 kap. 10 § 3 st. p. 2 miljöbalken, undantas möjlighet till Finansiering för kostnader i samband med utrivning av en anläggning för produktion av vattenkraftsel om:

- (a) ansökan om utrivning görs trots att en utrivning inte är nödvändig för att uppnå en miljökvalitetsnorm för ytvatten, *samtidigt som*
- (b) utrivningen skulle strida mot intentionerna i Planen om största möjliga nytta för nationell effektiv tillgång till vattenkraftsel genom att vattenkraftverket har en normalårsproduktion större än 10 GWh.

1.3.4 Latenta villkor

Vattenverksamheter som ingår i den nationella planen och som prövas i domstol kan ha villkor i befintliga ianspråkta tillstånd som kan jämföras med moderna miljövillkor, tex i form av latenta villkor eller ej genomförda åtgärder. Fonden finansierar inte redan utdömda åtgärder, som finns i befintliga ianspråkta tillstånd, utan endast eventuella tillkommande åtgärder och kostnader för omprövningsprocessen.

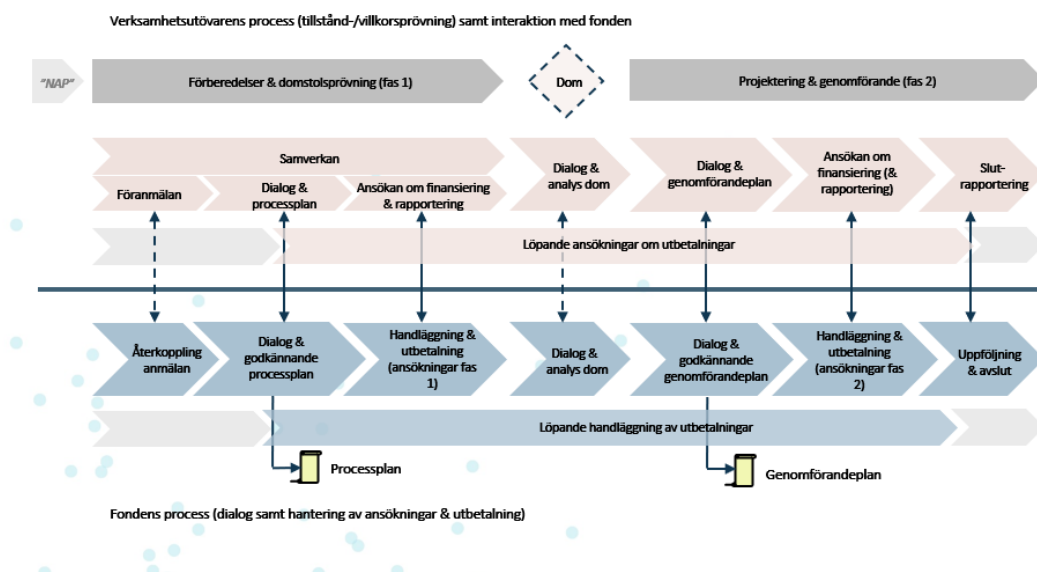
2. Processen för Domstolsprövning och genomförande av åtgärder

2.1 Allmänt

Prövning av ansökningar och beslut om Finansiering utgår från en arbetsprocess där handläggning av ansökningar som utgångspunkt samordnas med Domstolsprövningen och genomförandet av åtgärder. Vid eventuell avvikelse tillämpar dock Vattenkraftens Miljöfond den avgränsning av Vattenverksamhet för produktion av vattenkraftsel som följer av dessa Villkor vid prövning av ansökningar och beslut om Finansiering.

För att Verksamhetsutövaren ska kunna få Finansiering ska denne följa de processteg som beskrivs i detta avsnitt 2. Processen delas upp i två övergripande faser, (i) en fas som omfattar förberedelse inför samt själva Domstolsprövningen och (ii) en genomförandefas efter Domstolsprövningen, och som omfattar planering av samt vidtagande av utdömda åtgärder.

Inför respektive fas ska Verksamhetsutövaren i dialog med Vattenkraftens Miljöfond redovisa hur Verksamhetsutövaren planerar att genomföra respektive fas. Planeringen ska redovisas i en plan för respektive fas, dvs. (i) en Processplan som omfattar förberedelse inför samt själva Domstolsprövningen, respektive (ii) en Genomförandeplan som omfattar förberedelse inför samt vidtagande av utdömda åtgärder. Dessa planer ska ligga till grund för successiva utbetalningar av Finansiering under respektive fas och även fungera som stöd för uppföljning av den arbetsprocess som redovisas nedan.

2.2 Förberedelser för Domstolsprövning och Domstolsprövning (fas 1)

2.2.1 Föranmälan

Som ett första steg i processen ska Verksamhetsutövaren göra en föranmälan till Vattenkraftens Miljöfond. Verksamhetsutövaren ska göra en föranmälan inför samverkan eller under samverkansfasen, i normalfallet 3 år före förväntad Domstolsprövning.

I samband med att föranmälan inges kommer Verksamhetsutövaren att få en preliminär bedömning om de grundläggande förutsättningarna i avsnitt 1.2 är uppfyllda.

2.2.2 Nationell samordning av Moderna Miljövillkor

Den tidpunkt när en Verksamhetsutövare kan bli aktuell för sådan Domstolsprövning och genomförande av åtgärder som kan omfattas av Finansiering beskrivs i Planen och är inte nödvändigtvis kopplad till tidpunkten för föranmälan. Planen beskriver prioriteringar i tid för olika avrinningsområden. Prövningarna ska ske samlat i ett avrinningsområde för att man ska kunna beakta hur åtgärder i en eller flera vattenverksamheter påverkar varandra, i så kallade "**Prövningsgrupper**".

Planen ska vara ett verktyg för samordning av de enskilda prövningarna för att möjliggöra en nationell helhetssyn i prövningsunderlagen och de enskilda prövningarna. Detta ska ske i en regional samverkan ("**Samverkan**").

Syftet med samverkan är att inför de individuella prövningarna av berörda verksamheter sammanställa det underlag som behövs för att alla verksamheter inom en prövningsgrupp ska kunna förses med moderna miljövillkor på ett sätt som innebär största möjliga nytta för vattenmiljön och en effektiv tillgång till vattenkraftsel, och tillgodose krav på en ansökans innehåll. Samverkan ska ske i den omfattning som länsstyrelsen bedömer vara

lämplig med hänsyn till syftet med samverkan, antalet verksamheter som berörs, den eller de berörda provningsgruppernas storlek och förutsättningarna i övrigt.

Detta kan medföra att en Domstolsprövning av en enskild vattenverksamhet måste invänta tidpunkten då alla vattenförekomster kan prövas samlat i syfte att uppnå samordning inom olika geografiska områden och mellan olika Verksamhetsutövare, vilket Planen bygger på. Verksamhetsutövaren ska föra en dialog med Vattenkraftens Miljöfond kring aktuell tidpunkt för Domstolsprövning samt samverkansmöjligheter med andra Verksamhetsutövare vad gäller miljöutredningar m.m.

Domstolsprövning och genomförande av åtgärder som sker vid annan tidpunkt än som anges i Planen kan, efter godkännande från Vattenkraftens Miljöfond, omfattas av Finansiering om Verksamhetsutövare föreläggs av myndighet att initiera Domstolsprövning vid annan tidpunkt än som anges i Planen.

Domstolsprövning och genomförande av åtgärder kan även ske vid annan tidpunkt än som anges i Planen, efter godkännande från styrelsen i Vattenkraftens Miljöfond om:

- (a) det finns resurser hos fonden för att hantera den tillkommande provningsgruppen,
- (b) det råder enighet mellan verksamhetsutövarna om att samtliga verksamhetsutövare inom provningsgruppen tidigarelägger sin prövning och
- (c) länsstyrelsen medger en tidigareläggning av hela provningsgruppen, dvs länsstyrelsen åtar sig att genomföra den samverkan som ska ske inom Prövningsgruppen i förtid.

2.2.3 Deltagande i Samverkan

För att erhålla finansiering ska Verksamhetsutövaren delta i den Samverkan som kommer att genomföras samt bidra med information om anläggningen.

2.2.4 Dialog inför Domstolsprövning och Processplan

Innan en ansökan om Domstolsprövning inges ska Verksamhetsutövaren föra en dialog och ha minst ett (1) avstämningmöte med representant från Vattenkraftens Miljöfond. En viktig del av dialogen är att säkerställa att erforderligt underlag finns tillgängligt innan Domstolsprövningen inleds. Dialogen ska bland annat hantera följande frågeställningar:

- (a) ingående förutsättningar (tidpunkt för Domstolsprövning, klassificering, normsättning, etc.);
- (b) eventuell samordning mellan Verksamhetsutövare enligt avsnitt 2.2.2 oavsett om dessa omfattas av olika Domstolsprövningar;
- (c) eventuellt behov av syn på plats;
- (d) relevanta och kostnadseffektiva miljöåtgärder;
- (e) underlag till och utformning av domstolsansökan inklusive tidsplan, tjänsteleverantörer och uppskattad kostnad; och möjligheter till Finansiering och rutiner för utbetalning.

Dialogen ska resultera i en **Processplan** som redogör för ovan angivna punkter. Processplanen ska tas fram av Verksamhetsutövaren och godkännas av Vattenkraftens Miljöfond som ett villkor för Finansiering. Avsikten är att Processplanen ska ligga till grund för Finansiering från Vattenkraftens Miljöfond avseende de typer av kostnader som anges i avsnitt 3.2.

För undvikande av tvivel noteras att Vattenkraftens Miljöfond genom dialogen inte påtar sig något ansvar för Domstolsprövningen (eller utfallet av denna), varken som part eller som ombud/rådgivare. Verksamhetsutövaren har själv och på eget ansvar att fatta samtliga beslut rörande Domstolsprövningen inklusive yrkanden.

2.2.5 Ansökan om Domstolsprövning och Domstolsprövning

Verksamhetsutövarens ansökan om Domstolsprövning och Domstolsprövning ska baseras på Processplanen.

Verksamhetsutövaren ska själv eller genom anlitad tjänsteleverantör enligt de rutiner som överenskomms mellan Verksamhetsutövaren och Vattenkraftens Miljöfond rapportera status i Domstolsprövningen med särskilt fokus på eventuella problem och avvikelser från Processplanen. Se även avsnitt 5.3.

Om Verksamhetsutövaren bedömer att Processplanen behöver modifieras för att på ett kvalitativt och kostnadseffektivt sätt genomföra Domstolsprövningen ska Verksamhetsutövaren göra sådana anpassningar och lämna förslag på en uppdaterad Processplan till Vattenkraftens Miljöfond. Förslag på uppdaterad processplan ska lämnas inom en (1) månad från det att behovet av uppdatering uppstått. Verksamhetsutövaren och Vattenkraftens Miljöfond ska därefter föra en dialog om föreslagna modifieringar. Om Vattenkraftens Miljöfond bedömer att den modifierade Processplanen inte uppfyller de krav som anges i Villkoren kan rätten till Finansiering komma att jämkas eller bortfalla.

2.2.6 Dialog efter meddelad dom

Efter meddelad dom ska Verksamhetsutövaren och Vattenkraftens Miljöfond föra en dialog om de åtgärder som utdömts och om Verksamhetsutövaren bedömer att det finns anledning att överklaga domen eller initiera en förnyad prövning avseende yrkanden för andra åtgärder som bedöms mer kostnadseffektiva.

2.3 **Planering och genomförande (fas 2)**

2.3.1 Dialog inför genomförande och Genomförandeplan

När en dom har vunnit laga kraft och Verksamhetsutövaren meddelat att förnyad Domstolsprövning inte kommer att ske, ska Verksamhetsutövaren föra en dialog och ha minst ett (1) avstämningsmöte med representant från Vattenkraftens Miljöfond för att planera för genomförandet av de åtgärder som utdömts. Syftet med dialogen är att verka för att de miljöåtgärder som utdömts ska genomföras på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt.

Den meddelade domen och dialogen ska resultera i en skriftlig plan inför genomförande av åtgärder ("**Genomförandeplan**"). Genomförandeplanen ska tas fram av Verksamhetsutövaren och godkännas av Vattenkraftens Miljöfond som ett villkor för Finansiering av genomförandet.

Dialogen och Genomförandeplanen ska bland annat innehålla och beakta:

- (a) eventuell plan för samordning mellan Verksamhetsutövare enligt avsnitt 2.2.2;
- (b) synpunkter och utlåtanden från teknisk, miljöteknisk och annan relevant expertis;
- (c) synpunkter och utlåtanden från berörda myndigheter;
- (d) en beskrivning av det planerade sättet för genomförande inklusive relevant underlag och motiven till varför aktuell metod för utförande av åtgärderna har valts;
- (e) angivande av tidsplan;
- (f) uppskattad kostnad för genomförande av åtgärder inklusive ersättning för Produktionsbegränsningar;
- (g) tjänsteleverantörer; och
- (h) möjligheter till Finansiering (från Vattenkraftens Miljöfond och annat håll) och rutiner för utbetalning.

Avsikten är att Genomförandeplanen ska ligga till grund för Finansiering från Vattenkraftens Miljöfond avseende de typer av kostnader som anges i avsnitt 3.3 och 3.4.

2.3.2 Genomförande av åtgärder

Genomförandet av åtgärderna ska baseras på Genomförandeplanen.

Verksamhetsutövaren ska själv eller genom anlita tjänsteleverantör enligt de rutiner som överenskomms mellan Verksamhetsutövaren och Vattenkraftens Miljöfond rapportera genomförandet med särskilt fokus på eventuella problem och avvikelser från Genomförandeplanen. Se även avsnitt 5.3.

Om Verksamhetsutövaren bedömer att Genomförandeplanen behöver modifieras för att på ett kvalitativt och kostnadseffektivt sätt genomföra utdömda åtgärder ska Verksamhetsutövaren lämna förslag på en uppdaterad Genomförandeplan till Vattenkraftens Miljöfond. Förslag på uppdaterad genomförandeplan ska lämnas inom en (1) månad från det att behovet av uppdatering uppstått.

Verksamhetsutövaren och Vattenkraftens Miljöfond ska därefter föra en dialog om föreslagna modifieringar. Om Vattenkraftens Miljöfond bedömer att den modifierade Genomförandeplanen inte uppfyller de krav som anges i Villkoren kan rätten till Finansiering komma att jämkas eller bortfalla.

2.3.3 Slutrapportering och efterföljande åtgärder

Efter genomförande av de åtgärder som omfattas av Genomförandeplanen ska Verksamhetsutövaren verifiera och återrapportera:

- (a) genomförandets förenlighet med tidigare dialog, dom och Genomförandeplanen inklusive motiven till eventuella avvikelser från dessa; och
- (b) sådan annan information som Vattenkraftens Miljöfond har behov av för sin verksamhet.

2.4 **Anlitande av tjänsteleverantörer**

För att vara berättigad till Finansiering ska Verksamhetsutövaren anlita tjänsteleverantörer som uppfyller de kvalitetskrav som uppställts och tillhandahålls av Vattenkraftens Miljöfond.

Vattenkraftens Miljöfond påtar sig aldrig något ansvar för tjänsteleverantör anlitad av Verksamhetsutövaren, och inget avtal ska anses föreligga mellan Vattenkraftens Miljöfond och sådan tjänsteleverantör.

För det fall verksamhetsutövaren vill utföra del av arbetet själv ska arbetet uppfylla de krav på kvalitet som skulle ha ställts på tjänsteleverantör. Ersättning utgår dock inte för verksamhetsutövarens egen arbetstid eller tidsspillan, se avsnitt 3. Kostnader för material kan ersättas med faktiska kostnader.

3. **Rätt till Finansiering**

3.1 **Inledning**

Under förutsättning att Verksamhetsutövaren har uppfyllt de grundläggande förutsättningarna för Finansiering i avsnitt 1.2, följt processen i avsnitt 2 samt godkänt, uppfyllt och följt Villkoren i övrigt har Verksamhetsutövaren möjlighet att erhålla Finansiering för de poster som anges i detta avsnitt 3.

3.2 **Förberedelser för Domstolsprövning och Domstolsprövning**

Finansiering för kostnader relaterade till förberedelse och genomförande av Domstolsprövning utgår för följande poster (i den mån de har godkänts av Vattenkraftens Miljöfond i enlighet med avsnitt 2.2.4):

- (a) kostnader för juridisk, teknisk, miljöteknisk och annan relevant expertis samt resurser för extern projektledning; och
- (b) administrativa kostnader i samband med Domstolsprövningen.

Finansiering omfattar inte:

- (c) tillståndsprövning enligt 11 kap. miljöbalken av anläggning som saknar tillstånd eller som avser att utöka eller ändra en befintlig verksamhet;

Not: Om Domstolsprövningen innefattar *såväl* en ansökan om tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken eller utökad/ändrad verksamhet *som* åtgärder avseende Moderna Miljövillkor ska Verksamhetsutövaren i ansökan om Finansiering tydligt redovisa kostnaderna för (i) den del av Domstolsprövningen som avser ansökan för erhållande av tillstånd, respektive (ii) den del av Domstolsprövningen som avser Moderna Miljövillkor, detta för att en bedömning ska kunna göras av vilka kostnader som kan omfattas av Finansiering;

- (d) förnyad Domstolsprövning som initieras efter det att dom för Moderna Miljövillkor redan meddelats, där Verksamhetsutövaren genom nytt yrkande önskar genomföra andra åtgärder än vad som följer av tidigare meddelad dom;
- (e) utredningar som beror på krav enligt annan lagstiftning än den miljörättsliga, t.ex. kulturmiljölagen (SFS 1988:950);
- (f) kostnader för Verksamhetsutövarens arbetstid och tidspillan;
- (g) eventuell ansökan om omprövning av Vattenkraftens Miljöfonds beslut om Finansiering i enlighet med avsnitt 4.6; eller
- (h) kostnader för stopp eller andra åtgärder som medför produktions- eller intäktsbortfall vid utredning.

3.3 Planering inför genomförande

Finansiering för planering inför genomförande av åtgärder för anpassning till Moderna Miljövillkor utgår för följande poster (i den mån de har godkänts av Vattenkraftens Miljöfond i enlighet med avsnitt 2.3.1):

- (a) kostnader för juridisk, teknisk, miljöteknisk och annan relevant expertis samt resurser för extern projektledning.

Finansiering omfattar inte:

- (b) planering av åtgärder vars genomförande inte finansieras av Vattenkraftens Miljöfond enligt avsnitt 3.4 nedan såsom kostnader för säkerhetshöjande åtgärder, effektutbyggnad, kulturmiljökrav, återställandekostnader som inte är relaterade till vattenvägen osv.; eller
- (c) kostnader för Verksamhetsutövarens arbetstid och tidspillan.

3.4 Ersättning för kostnader relaterade till genomförandet

3.4.1 Omställningskostnader

Finansiering kan utgå för kostnader avseende följande omställningsåtgärder:

- (a) åtgärder på och i anslutning till anläggningens vattenvägar såsom fisktrappa, omlöp, installation av galler, biotopåtgärder etc.;
- (b) utrivning och friläggning av vattenväg;
- (c) kostnader för markåtkomst i förhållande till tredje man; och
- (d) tillkommande utredningar och åtgärder under eventuell provotid.

Finansiering omfattar inte:

- (e) åtgärder som är mer omfattande än vad formella kvalitetskrav på vattenmiljön kräver;
- (f) eventuella sidoverksamheter;
- (g) åtgärder som beror på krav enligt annan lagstiftning än den miljörättsliga, t.ex. kulturmiljölagen (SFS 1988:950);
- (h) kostnader för Verksamhetsutövarens arbetstid och tidsspillan i samband med processen; och
- (i) kostnader för stopp eller andra åtgärder som medför produktions- eller intäktsbortfall vid genomförandet.

3.4.2 Produktionsbegränsningar

Finansiering kan utgå för Produktionsbegränsningar som följer av Domstolsprövning. Ersättning ska normalt sett utbetalas som ett engångsbelopp. Ersättning kan utgå enligt huvudregeln eller alternativregeln enligt nedan.

Huvudregel

Vid beräkning av ersättning för Produktionsbegränsningar, tillämpar Vattenkraftens Miljöfond vedertagna och accepterade metoder och principer som generellt sett används vid värdering av tillgångar vid tillgångsövertagelse. På motsvarande sätt tillhandahåller Vattenkraftens Miljöfond en modell för beräkning av själva Produktionsbegränsningen.

Ersättning baseras på uteblivna, framtida kassaflöden (för evig tid) till följd av sådana Produktionsbegränsningar, diskonterade med en kalkylränta. Ersättningen baseras på ett antagande om att anläggningen är funktionsduglig för elproduktion och i ett skick som svarar mot de krav som följer av regler, säkerhetsföreskrifter och lagstiftning. Ersättning för Produktionsbegränsning kan dock inte överstiga den ersättning för Produktionsbegränsning som kan erhållas vid utrivning av anläggning. Ersättning för Produktionsbegränsning till följd av åtgärder som baseras på kulturmiljölagen ersätts inte.

För att genomföra beräkningen kommer Vattenkraftens Miljöfond att tillhandahålla Verksamhetsutövaren ett verktyg som ska användas för beräkningen av den ersättning som yrkas. Verktyget innehåller värderingsförutsättningar som hämtas från fristående externa källor, bland annat kalkylränta, prisprognos och kostnadsschabloner. Verksamhetsutövaren ska tillhandahålla nödvändiga driftsdata, flödesdata och annan information från källor och enligt metoder beskrivna i en instruktion som kommer att tillhandahållas av Vattenkraftens Miljöfond.

Den vid var tidpunkt tillämpade värderingsmodellen för ersättning för Produktionsbegränsningen och beräkningsmodellen för beräkningen av Produktionsbegränsningen, samt en mer detaljerad beskrivning av förutsättningar och data som ska användas vid beräkningarna av såväl ersättningen som Produktionsbegränsningen, finns att tillgå via Vattenkraftens Miljöfond. Vattenkraftens Miljöfond har rätt att från tid till annan revidera den modell som används, varvid dock avsnitt 5.1, 2 st. ska gälla.

Alternativregel

Oaktat vad som följer av huvudregeln ovan har Verksamhetsutövaren rätt att istället (men inte i tillägg till) begära ersättning för Produktionsbegränsningar med ett belopp per anläggning som berörs. Ersättningen består av ett fast belopp lika för samtliga Verksamhetsutövare och anläggningar, samt en rörlig ersättning per årskilowattimme. Alternativregeln kan endast tillämpas vid utrivning av anläggningen, dvs. inte vid fortsatt drift.

Det vid var tidpunkt gällande ersättningsbelopp som kan utgå enligt alternativregeln fastställs av Vattenkraftens Miljöfond. Information för beräkning av beloppets storlek kan erhållas från Vattenkraftens Miljöfond. Vattenkraftens Miljöfond har rätt att från tid till annan ändra det fasta beloppet och den rörliga ersättningen som utgår enligt alternativregeln, varvid dock avsnitt 5.1, 2 st. ska gälla.

Om Verksamhetsutövare genom Domstolsprövning ålagts viss anpassning av sin verksamhet inför fortsatt drift men, baserat på utfallet av Domstolsprövningen, väljer att initiera en förnyad Domstolsprövning som istället leder till dom om utrivning så äger Verksamhetsutövaren rätt att begära ersättning enligt alternativregeln. I sådant fall ska (i) Verksamhetsutövaren inte äga rätt till ersättning för kostnader enligt avsnitt 3.2 för sådan förnyad prövning, (ii) eventuell ersättning som redan utgått enligt huvudregeln reduceras krona för krona från ersättning som utgår enligt alternativregeln, och (iii), för det fall beslut om ersättning enligt huvudregeln har fattats men någon ersättning ännu inte utgått till Verksamhetsutövaren förfaller beslutet om ersättning enligt huvudregeln och ersätts istället av beslut om ersättning enligt alternativregeln.

3.4.3 Skadereglering

Finansiering kan utgå för skadereglering hänförlig till Verksamhetsutövarens anpassning av sin produktion av vattenkraftsel till Moderna Miljövillkor för följande poster:

- (a) skadereglering i form av ersättning till sakägare för det belopp som utdömts i Domstolsprövningen;
- (b) skadebegränsande åtgärder utdömda i Domstolsprövningen; och

- (c) skadereglering för oförutsedda skador hos sakägare som anmälts inom den tid som angetts i domen från Domstolsprövningen och som sedan utdömts av domstol.

3.5 Kostnads- och skademinimering

Verksamhetsutövaren ska genom skäligen ansträngningar eftersträva att minimera alla ersättningsgilla kostnader för vilka Finansiering kan utgå enligt detta avsnitt 3. Kostnads- och skademinimering ska även iaktas genom att Verksamhetsutövaren beaktar information som framkommit i dialogerna med Vattenkraftens Miljöfond.

Verksamhetsutövaren ska säkerställa att åtgärder för vilka Finansiering utgår genomförs på ett kostnadseffektivt sätt. Ersättning utgår endast för styrkta, skäligen och marknadsmässiga kostnader (med undantag för Produktionsbegränsningar som beräknas enligt avsnitt 3.4.2).

Verksamhetsutövaren ska vidta skäligen ansträngningar för att via andra källor erhålla ersättning för poster som kan ersättas genom Finansiering, t.ex. statliga bidrag, EU-medel etc. Finansiering utgår inte om och i den mån ersättning för poster som kan ersättas genom Finansiering erhållits via andra källor, d.v.s. i den mån ersättning för poster som kan ersättas genom Finansiering erhållits delvis via andra källor utgår Finansiering för den kvarstående delen med avdrag för självrisk enligt avsnitt 4.4.

4. Ansökan och beslut om Finansiering

4.1 Ansökan om Finansiering

En ansökan om Finansiering ska uppfylla Vattenkraftens Miljöfonds krav på ansökan om Finansiering från tid till annan och referera till tillämpliga delar av Processplanen alternativt Genomförandeplanen där utgiftsposten framgår. Vattenkraftens Miljöfond tillhandahåller från tid till annan aktuella krav på ansökan.

4.2 Beslut om Finansiering

Vattenkraftens Miljöfonds handläggning av beslut om Finansiering baseras på bland annat följande:

- (a) bedömning om Verksamhetsutövarens ansökan överensstämmer med godkänd Processplan/Genomförandeplan;
- (b) bedömning av om de poster för vilka Finansiering söks är ersättningsgilla;
- (c) bedömning av vilket belopp som ska tilldelas för ersättningsgilla poster; och

Under förutsättning att Vattenkraftens Miljöfond beslutar att Verksamhetsutövaren ska erhålla Finansiering ska utbetalning av beslutad Finansiering ske enligt avsnitt 4.5.

4.3 Mervärdesskatt

Tilldelad Finansiering utgör ett bidrag baserat på yrkade och godkända ersättningsposter exklusive mervärdesskatt oberoende av om Verksamhetsutövare bedriver mervärdesskattepliktig verksamhet eller inte, dvs. Verksamhetsutövarens kostnader för eventuell mervärdesskatt ersätts inte.

4.4 Självrisk

Verksamhetsutövare kan ansöka om Finansiering för (i) 85 procent av de kvarstående kostnaderna hänförliga till (a) förberedelser för Domstolsprövning och Domstolsprövning; (b) Planering och genomförande; och (c) skadereglering, samt för (ii) Produktionsbegränsningar beräknat enligt avsnitt 3.4.2 med avdrag för en självrisk om 5 procent av normalårsproduktionen för den anläggning för vilken Finansiering söks. Med andra ord utgår inte Finansiering för den fulla kostnaden för sådana poster som är ersättningsgilla, utan en "självrisk" tillämpas.

4.5 Utbetalning av beslutad Finansiering

Tilldelning av Finansiering genom Vattenkraftens Miljöfond ska ske för faktiska kostnader kvartalsvis i efterskott (med undantag för ersättning för Produktionsbegränsningar) om inte särskild anledning föranleder annat.

Hur utbetalning av ersättning för Produktionsbegränsning sker är beroende av anläggningens storlek:

För anläggningar med en årsproduktion som understiger 0,5 GWh sker full betalning efter det att åtgärder enligt Domstolsprövning genomförts. Om deldom meddelats görs en slutlig beräkning av ersättning efter att prövotiden avslutats av dom. Om beräkningen resulterar i utökad ersättning betalas ersättning ut efter ansökan från Verksamhetsutövaren efter att dom meddelats. För det fall att den slutliga beräkningen resulterar i ett mindre belopp än den utbetalning som skett ska ingen återbetalning ske.

För anläggningar med en årsproduktion om minst 0,5 GWh sker full betalning för Produktionsbegränsningar efter det att åtgärden genomförts. Om deldom meddelats betalas ersättning för Produktionsbegränsningar för den period som prövotiden avser. När prövotiden avslutats och dom meddelats, görs en slutlig beräkning av ersättning. Om beräkningen resulterar i utökad ersättning betalas slutlig ersättning för evig tid, reducerat med tidigare utbetalning.

Utbetalning av ersättning enligt Alternativregeln sker efter att anläggningen är avvecklad enligt dom.

Underlag för utbetalningar ska vara inlämnade till Fonden senast tre (3) månader efter datum för lagakraftvunnen dom avseende processplan och senast tre (3) månader efter datum för godkänt slutbesiktningsprotokoll för kostnader hänförliga till genomförandeplan.

Därefter förfaller möjligheten att få ersättning för kostnaderna även om Verksamhetsutövaren beviljats Finansiering enligt process- eller genomförandeplan.

Finansieringen utgör ett ensidigt villkorat bidrag utan återbetalningsskyldighet utom i de fall som anges i avsnitt 5.4.

4.6 Begäran om omprövning av beslut

Verksamhetsutövaren kan begära att ett negativt beslut från Vattenkraftens Miljöfond, dvs. som går Verksamhetsutövaren emot, ska omprövas av Vattenkraftens Miljöfonds omprövningsorgan. Omprövningsorganet är fristående i förhållande till det organ som prövat den initiala ansökan om Finansiering.

Följande beslut kan begäras omprövade av omprövningsorganet.

1. Vattenkraftens Miljöfonds beslut att avslå en Verksamhetsutövares föransökan enligt punkt 1.2 samt 2.2.1;
2. Vattenkraftens Miljöfonds Slutliga Beslut om Finansiering. Inom ramen för omprövning av det Beslutet kan Verksamhetsutövaren även begära att tidigare handläggningsbeslut beaktas, t.ex. beslut att inte godkänna/acceptera Verksamhetsutövares förslag/synpunkter på Process- eller Genomförandeplanen, under förutsättning att Verksamhetsutövaren har lämnat förslag/synpunkter om att modifiera sådana planer inom den i punkterna 2.2.5 samt 2.3.2 föreskrivna tidsfristen.

Verksamhetsutövaren svarar för sina egna kostnader för omprövningen och har inte rätt till ersättning för detta från Vattenkraftens Miljöfond, oavsett utfall av omprövningen.

Begäran om omprövning ska ges in till Vattenkraftens Miljöfond inom den tidsfrist och i enlighet med de instruktioner föreskrivs i "Riktlinjer för omprövning av Vattenkraftens Miljöfonds beslut om finansiering" som finns på Vattenkraftens Miljöfonds hemsida, www.vattenkraftensmiljofond.se.

Omprövningsorganets beslut är slutgiltigt och kan inte omprövas. Omprövningsorganets beslut kommer att publiceras på Vattenkraftens Miljöfonds hemsida.

För det fall omprövningsorganets beslut innebär att Vattenkraftens Miljöfond meddelat ett felaktigt beslut och till följd av detta ska utge ytterligare ersättning ska dröjsmålsränta utgå baserat på detta tillkommande belopp med STIBOR 3 mån + 2%-enheter från tidpunkten då det beloppet skulle ha utbetalats om Vattenkraftens Miljöfond hade fattat ett korrekt beslut och till dess utbetalning sker.

5. Generella villkor

5.1 Villkorens status

Vattenkraftens Miljöfond är en frivillig finansieringslösning. Vattenkraftens Miljöfond utger inga bindande utfästelser eller åtaganden och har inte någon skyldighet att utge Finansiering till Verksamhetsutövare innan dess att beslut om utbetalning av Finansiering har fattats. Utgångspunkten är dock att Finansiering kommer att utbetalas till Verksamhetsutövare vars ansökningar följer av och är i linje med godkända Process- och Genomförandepplaner.

I takt med att Vattenkraftens Miljöfond utvecklas kan dessa Villkor komma att ändras. Ändringar får emellertid ingen retroaktiv verkan utan den version av Villkoren som gäller vid tidpunkten för inlämnande av föransökan ska gälla som Villkor under hela den process som ansökan avser. Vattenkraftens Miljöfond har dock alltid rätt att göra redaktionella ändringar i Villkoren.

5.2 Avveckling av Vattenkraftens Miljöfond

Som anges i avsnitt 5.1 ovan är Vattenkraftens Miljöfond en frivillig finansieringslösning. En förutsättning för erhållande av Finansiering är att Vattenkraftens Miljöfond är aktiv och att beslut om avveckling inte har fattats samt att Vattenkraftens Miljöfond har erforderliga medel tillgängliga för Finansiering. Finansiärerna har rätt att avveckla Vattenkraftens Miljöfond och därmed begränsa Verksamhetsutövares möjligheter till Finansiering.

5.3 Rapporteringskrav och revision

Verksamhetsutövaren ska tillhandahålla sådan information som Vattenkraftens Miljöfond efterfrågar såväl under förberedelser, Samverkan, Domstolsprövningen och vid genomförandet samt återrapportera genomförandet av de åtgärder som Finansieringen omfattar i enlighet med avsnitt 2.3.3.

Vattenkraftens Miljöfond har rätt att kontrollera Verksamhetsutövares planering, genomförande och ekonomi för att kunna verifiera att Verksamhetsutövaren efterlever de åtaganden som följer av Villkoren. Verksamhetsutövaren ska under normal kontorstid och inom skälig tid (där en period om tio (10) arbetsdagar alltid ska anses utgöra en skälig tid) tillhandahålla Vattenkraftens Miljöfond, eller av Vattenkraftens Miljöfond anlita oberoende revisor, rimlig tillgång till de anläggningar eller delar av anläggningar som Finansieringen avser och till all information hänförlig till de åtgärder som Finansieringen avser. Vattenkraftens Miljöfond ska även ha rätt att kalla Verksamhetsutövaren till möten samt ta del av besiktningsprotokoll från relevanta inspektioner av tillsynsmyndigheter som ett alternativ eller tillägg till revisionsrätten enligt detta avsnitt 5.3.

Information om Verksamhetsutövarens verksamhet som Vattenkraftens Miljöfond erhåller till följd av detta avsnitt 5.3 eller dessa Villkor i övrigt och som är av affärsmässig natur eller av andra skäl känslig ska hållas strikt konfidentiell och får endast användas för de ändamål som framgår av dessa Villkor.

5.4 Återbetalningsskyldighet

Verksamhetsutövaren kan i följande fall bli skyldig att återbetala hela eller delar av den Finansiering som mottagits från Vattenkraftens Miljöfond:

- (a) om Verksamhetsutövaren lämnat oriktiga uppgifter som legat till grund för beslut om Finansiering; eller
- (b) om Verksamhetsutövaren inte uppfyller Villkoren i dess helhet; eller
- (c) om Verksamhetsutövaren från en leverantör erhåller återbetalning av en kostnad för vilken finansiering från Vattenkraftens Miljöfond redan erhållits.

5.5 Behandling av personuppgifter

Vattenkraftens Miljöfond kommer att behandla personuppgifter såsom namn, personnummer, position, telefonnummer och e-mailadress hänförliga till kontaktpersonen hos Verksamhetsutövaren som denne lämnar i samband med föransökan och ansökan. Vattenkraftens Miljöfond är personuppgiftsansvarig för personuppgiftsbehandlingen.

Ändamålet och den rättsliga grunden för behandlingen är Vattenkraftens Miljöfonds berättigade intresse att kontrollera att Verksamhetsutövaren uppfyller Villkoren, att administrera utbetalning av Finansiering och att följa upp genomförandet av de åtgärder som Finansieringen omfattar. Det berättigade intresset innebär att Vattenkraftens Miljöfond anser att dess intresse att behandla personuppgifterna väger tyngre än det integritetsintrång som kontaktpersonen hos Verksamhetsutövaren utsätts för med anledning av personuppgiftsbehandlingen. Denna bedömning har gjorts med anledning av att kontaktpersonen hos Verksamhetsutövaren själv har valt att lämna sina personuppgifter och att behandlingen av kontaktpersonens personuppgifter är nödvändig för att dessa Villkor ska kunna fullgöras.

Information om Verksamhetsutövare inklusive personuppgifter till kontaktpersoner hos Verksamhetsutövare kommer att delas med myndigheter och andra offentliga organ i den mån behov föreligger för att följa upp Vattenkraftens Miljöfonds arbete.

Personuppgifterna kommer att sparas så länge uppföljning av Finansiering är aktuell för de ändamål som framgår av avsnitt 5.3 och 5.4 ovan och kontaktpersonen fortfarande är verksam hos Verksamhetsutövaren. Den registrerade har rätt att begära tillgång till, rättelse, begränsning eller radering av de personuppgifter som Vattenkraftens Miljöfond behandlar om honom/henne genom att kontakta Vattenkraftens Miljöfond. Om den registrerade har synpunkter på behandlingen av dennes personuppgifter har han/hon rätt att inge klagomål till Datainspektionen (under namnändring till Integritetsskyddsmyndigheten).

5.6 Hantering av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter

Vattenkraftens Miljöfond ansvarar för att lagra, hantera och arkivföra de uppgifter som är nödvändiga för projektets genomförande och uppföljning. Vattenkraftens Miljöfond system är inte anpassade för hantering av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter. Vattenkraftens Miljöfond tar därför inte något ansvar för säkerheten för eventuella

säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som lämnas in av verksamhetsutövaren. För det fall att Vattenkraftens Miljöfond har begärt att få in information som klassificeras som säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter av verksamhetsutövaren åligger det verksamhetsutövaren att upplysa Vattenkraftens Miljöfond om att de begärda uppgifterna är säkerhetsskyddsklassificerade, varefter Vattenkraftens Miljöfond får överväga behovet av uppgifterna och skyddet av dessa innan eventuell utlämning kan ske.

5.7 Tillämplig lag och tvister

Svensk lag ska tillämpas för dessa Villkor. Tvister som uppstår i anledning av dessa Villkor ska slutligt avgöras genom skiljedom enligt Regler för Förenklat Skiljeförfarande för Stockholms Handelskammars Skiljedomsinstitut. Skiljeförfarandets säte ska vara Göteborg. Språket för skiljeförfarandet ska vara svenska.

6. Definitioner

”**Domstol**” avser tillämplig mark- och miljödomstol;

”**Domstolsprövningen**” avser domstolsprövning inför Domstol avseende anpassning av Verksamhetsutövarens vattenkraftsverksamhet till Moderna Miljövillkor;

”**Finansiering**” avser tilldelning av medel, till Verksamhetsutövare för kostnader och/eller intäktsbortfall som orsakas av miljöåtgärder som krävs för att förena produktion av vattenkraftsel med Moderna Miljövillkor;

”**Genomförandeplanen**” avser den skriftliga plan för planeringen inför genomförande av åtgärder som ska underställas Vattenkraftens Miljöfond för godkännande som ett villkor för Finansiering;

”**Moderna Miljövillkor**” avser tillämpliga bestämmelser i Miljöbalken (1998:808) samt förordningar och föreskrifter som meddelats med stöd av miljöbalken och som reglerar krav på vattenkraftsproduktion respektive kvalitetskrav på vattenmiljön inklusive Sveriges EU-rättsliga åtagande enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/60/EG om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder inom vattenpolitikens område, såsom regelverket implementerats i svensk rätt;

”**Planen**” avser den nationella planen för Moderna Miljövillkor som omnämns i Regeringens proposition 2017/18:243 *Vattenmiljö och vattenkraft* och som framgår av 11 kap. 28 § miljöbalken;

”**Processplanen**” avser den skriftliga plan för processen inför en ansökan om Domstolsprövning och Domstolsprövning som ska underställas Vattenkraftens Miljöfond för godkännande som ett villkor för Finansiering (i den mån Domstolsprövningen inte redan har inletts och anhängiggjorts enligt avsnitt 1.2, 2 st.);

”**Produktionsbegränsningar**” avser produktionsförluster och produktionsbegränsningar av fortvarig karaktär (inklusive till följd av utrivning) och som uppkommer till följd av

anpassning till Moderna Miljövillkor och som beräknas enligt vad som anges i avsnitt 3.4.2.

"Prövningsgrupp" – avser verksamheter för produktion av vattenkraftsel som kan påverka en och samma vattenförekomst, vattendrag eller avrinningsområde på ett sådant sätt att verksamheterna bör prövas i ett sammanhang;

"Samverkan" - avser den regionala samverkansprocess där länsstyrelserna, berörda verksamhetsutövare, övriga myndigheter, kommuner och intresseorganisationer ska hantera och analysera gemensamma frågeställningar avseende miljö- och reglermässiga samband och hur olika åtgärder påverkar varandra inom avrinningsområdet samt få fram ett samlat underlag som kan ligga till grund för prövningarna;

"Slutligt Beslut"/"Slutliga Beslut" – avser Vattenkraftens Miljöfonds avslutande/slutliga beslut avseende handläggning av frågor rörande Finansiering enligt dessa Villkor, dvs. det beslut genom vilket denna process avslutas. Sådant beslut fattas som utgångspunkt i anslutning till den slutrapportering som Verksamhetsutövaren ska göra (se även avsnitt 1.2 samt 2.3.3).

"Vattenkraftens Miljöfond" avser bolaget Vattenkraftens Miljöfond Sverige AB som kommer att ansvara för hantering av processen avseende tilldelning av medel enligt dessa Villkor;

"Vattenverksamhet för produktion av vattenkraftsel" avser en vattenverksamhet som innebär vattenreglering, vattenbortledning, vattenöverledning eller annan påverkan på vattnets flöde och

1. är avsedd för produktion av el genom omvandling av energin i strömmande vatten, eller
2. där det kan visas att verksamheten, när den påbörjades, var avsedd för sådan produktion.

Verksamheter enligt första stycket ska anses utgöra en och samma verksamhet om de bedrivs med vattenanläggningar som direkt eller genom andra vattenanläggningar är tekniskt sammankopplade med varandra och har ett miljö- och verksamhetsmässigt samband.

"Verksamhetsutövare" avser en utövare av Vattenverksamhet för produktion av vattenkraftsel i Sverige med eller utan tillstånd som söker Finansiering genom Vattenkraftens Miljöfond;

"Villkoren" avser detta dokument.
